

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inzeratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 18, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Boljšim časom nasproti.

Po dolgih in težkih bojih je naša država dobila ustavo, t. j. svoje temeljne zakone.

Vse one stranke, ki so nasprotne narodnemu edinstvu in naši državi sploh, so zapustile ustavotvorno skupščino še pred koncem ustavne razprave, ker so mislile, da bodo na ta način onemogočile sprejetje ustave. Da so bili med temi tudi naši klerikalci, to se razume samo po sebi, ker oni so vedno tam, kjer se hoče naši državi škodovati. Zato je končno sprejetje ustave prav težak udarec za nje in za vse one stranke, ki so zapustile ustavotvorno skupščino, kamor jih je ljudstvo poslalo zato, da delajo.

Za ustavo so stali trdno radikalci, demokrati in naši samostojni kmetje, bili so pa za njo tudi južnosrbski ter bosanski muslimani. Poslednji so pa hoteli imeti od tega prevelike koristi in so začeli v zadnjem hipu vladi nagajati z raznimi novimi, nesprejemljivimi zahtevami. Računali so pač s tem, da spravijo na ta način vladu v hude stiske in bo izpolnila vse njihove zahteve.

Tukaj so se pa muslimani zmotili, ker vlada je vse njihove zahteve z vso odločnostjo odklonila in jim stavila čisto kratek rok, da se izjavijo, ali bodo glasovali za ustavo ali ne. In muslimani so odnehali, ker so pač sprevideli, da je vlada in njena večina močna dovolj, da spravi ustavo pod streho tudi brez muslimanov.

Sprejetje ustave je za državo naravnost velikanskega pomena, ker sedaj imamo osnovne zakone in vse nadaljnje delo na ureditvi države je s tem močno olajšano. Klerikalci in njihovi zavezniki sicer žugajo, da bodo začeli sedaj boj za spremembo ustave, ampak

oni bodo podlegli tudi v tem boju, kakor so podlegli že v vsakem boju proti naši narodni državi. Slovensko ljudstvo je po svoji večini trezno in pametno in ono dobro ve, da so koristi kmeta, obrtnika in vsakega stanu najboljše zavarovane v močni, enotni državi. Poglejmo samo Avstrijo, kam je prišla s svojimi avtonomijami, ko vleče vsaka dežela na svojo stran. To bi hoteli napraviti klerikalci tudi z našo državo, ampak to so načrti, ki se nikdar ne bodo uresničili — mi imamo ustavo in to ustavo bo znalo slovensko ljudstvo čuvati in braniti.

Tudi mi bomo imeli po novi ustavi dosti avtonomije, ljudstvo bo imelo dovolj prilike reševati gospodarska vprašanja v občinah, srezih, okrožjih in oblasteh. Zakonodaja bo pa skupna za vso državo. Vsa država bo razdeljena na kakih 20 oblastev (dežel), ki smejo imeti največ 800.000 prebivalcev. Slovensko ozemlje bo razdeljeno na dve taki oblasti, na ljubljansko in na mariborsko, in v oblastnih skupščinah, ki bodo odgovarjale nekako nekdanjim deželnim zborom, se bodo reševala domača gospodarska vprašanja.

Velik korak naprej smo storili s sprejetjem ustave. Država se bo lažje in v enotni smeri razvijala. Prehajamo v urejene razmere in s tem smo začeli korakati — boljšim časom nasproti.

K volitvam na Koroškem.

Pri volitvah na neodrešenem Koroškem v domači deželni zbor in v dunajsko narodno skupščino so dobili Slovenci v spodnjekoroškem volilnem okraju dva poslance v deželni zbor, v gornjekoroškem volilnem okraju pa je

majnkalo slovenskemu kandidatu za deželni zbor le 375 glasov. Poslanca v dunajsko narodno skupščino niso dobili Slovenci nobenega.

Za slovenske kandidate je glasovalo v celotni okoli 10.000 volilcev. To je znamenje, da imamo na neodrešenem Koroškem še mnogo zavednih narodnjakov, ki se niso ustrašili nemškega nasilja in nemških groženj, temveč so samozavestno oddali glasove za slovensko stvar. Žalibog je mnogo naših še izza plebiscita zbeganih volilcev vsled nemškega strahovanja ostalo doma, ali pa oddalo glasove v strahu celo nemškim strankam. Tudi s socijalnimi demokrati jih je volilo mnogo.

Vendar pa smo z našimi brati v tužnem Korotanu lahko zadovoljni. Boljše so se odrezali, kakor smo pričakovali. Redkokdo pri nas je pričakoval, da si bodo koroški Slovenci priborili dva mandata pri teh za Slovence obupnih tamošnjih razmerah. Še manj je kdo pričakoval, da bo našemu tretjemu kandidatu manjkalo razmeroma tako malo glasov do izvolitve.

10.000 slovenskih volilcev je volilo s koroško slovensko stranko brez posebne agitacije in brez zadostnega števila inteligentnih vodij, katerih večina je po plebiscitu vsled strahu pred nemškimi in nemškutarskimi divjaki zbežala iz dežele. Zavedna slovenska duhovščina in ostala inteligenca je storila svojo dolžnost, v kolikor je pač mogla, ker ji gleda na prste že vsak nemškutar in jo denuncira pri avstrijskih oblasteh. Pred vsem mnogo pretrpijo slovenski voditelji vsled strahovanja nemškega bojnega društva »Heimatsdienst«, katerega željam koroška deželna vlada vedno rada ustreže. Mlada koroška slovenska stran-

ka si je priborila sedaj precejšen uspeh, ki gotovo ni zadnji. Zavednim volilcem, kakor voditeljem in organizatorjem koroških Slovencev vsa čast, da niso pri teh za Slovence silno težavnih tamkajšnjih razmerah vrgli puške v koruzo. Naši bratje na Koroškem naj ne obupajo! Odrešenje izpod nemškega jarma bo prišlo, mogoče še ne zelo kmalu, toda gotovo.

Nagrobni govor pri pogrebu br. Olipa v Radovljici.

(Povodom pogreba na radovljiškem pokopališču ostankov br. Boštjana Olipa, ki je bil leta 1918. zaradi veleizdaje ustreljen od avstrijskih rabljev v mestecu Murau na Gornjem Štajerskem, je imel starosta gorenjske sokolske župe br. dr. Mirko Triller nagrobni govor, katerega prinašamo v izveščju.)

Dragi Boštjan! Pripeljali so te k nam! Tri leta potem, ko je pod strelom avstrijskih morilcev prenehalo utripati tvoje plemenito sokolsko srce, tri leta potem, ko si moral izdihniti mlado življenje, ker si zagrešil zločin, da si preneizumno ljubil svobodo in svoj zatirani narod, tri leta potem, ko si postavil svojemu sokolskemu delu mučeniško krono.

Pred 13 leti si prišel v našo telovadnico pri Kunstlju kot najpridnejši, najživahnejši in najvztrajnejši deček našega naraščaja. Vzrastel si v izvrstnega telovadca, izbornega vaditelja, neumornega sokolskega delavca, postal si popoln Sokol, ter pojmlil sokolsko misel v vsej njeni globini. Vedel si, da je telovadba le sredstvo, da je cilj sokolstva veliko višji, da stremi za osvobojenjem naroda, in da stremi avstrijsko sokolstvo za tem, da se mora čimprej podreti ona ogromna, strašna črnažolta jetnišnica naroda, ker za av-

LISTEK.

Gospa Sreča in gospod Denar.

(Španska pripovedka.)

Nekdaj sta živel gospa Sreča in gospod Denar. Tako sta se ljubila, da nista mogla živeti eden brez drugega. Kakor sledi senca telesu, tako je bil gospod Denar vedno z gospo Srečo. Ljudje so začeli o tem govoriti in zato sta sklenila, da se poročita.

Gospod Denar je bil debel in majhen. Njegova glava je bila iz peruanskega zlata, truplo iz mehiškega srebra, noge iz bakra, a čevlje je imel gospod Denar iz bankovcev, ki so se natiskali v madridskih škarnah. Gospa Sreča je bila sivevoljna, nestalna in varajoča. Svatoa se še pravzaprav ni končala, pa sta se že sprla. Žena je hotela zapovedovati, toda to ni prijalo gospodu Denar-

ju, ki je bil nadut in nasilen. Gospod Denar se je v svoji domišljavosti napilhoval, da je veliko večji gospod nego Sreča. Po dolgem prepiru sta oba sklenila, da preizkusita svojo moč in veljavo.

«Poglej,» je rekla žena možu, «ne vidiš li tam doli pri oljki onega starega upognjenega siromaka? Poizkusiva, kdo od naju ga bo naredil srečnega!»

Mož je na predlog pristal. Šla sta k oljki.

Siromak je bil eden nesrečnikov, ki ni doživel na svetu še ničesar lepega in dobrega. Ves začuden je odprl oči, ko je videl pred seboj tako imenitno gospodo.

«Bog ti pomagaj!» je dejal gospod Denar.

«Tudi vam!» je rekel siromak. «Kaj me ne poznaš?»

«Ne poznam vas, gospod. Oprostite!»

«Kaj me še nisi nikdar videl?»

«Nikdar v svojem življenju.»

«Kako, torej . . . Kaj ti nimaš ničesar?»

«Imam, imam, gospod, šest sinov, golih, kakor da jih je mati ravnokar rodila, a premoženja imam toliko, da ne morem ne živeti ne umreti.»

«Zakaj ne delaš?»

«Zakaj? Ker ne dobim posla. Sreča se mi je izneverila, pa je ves trud zastoj. Iščem dela po vse dneve, pa ga ne dobim.»

«Hočem ti pomagati,» je dejal gospod Denar, ter mu dal cekin.

Siromaku se je zazdelo, kot da je prišel v raj. Veselje mu je dalo krila, da se je na mah dvignil. Pohitel je do prve pekarnice in hotel kupiti kruha. Toda, ko je hotel vzeti iz žepa cekin in plačati, ni imel v žepu ničesar. Imel je v žepu luknjo, skozi katero je cekin padel in se zgubil.

Ves obupan je zgrabil nesrečnik za kruh in zbežal. Bežal je in bežal po ulicah, dokler ga ni dohitel

pek, mu iztrgal kruh iz rok, a množica, ki je prišla na lice mesta, ga je premikastila.

«Nimam sreče,» si je mislil siromak in začel preklinjati nesrečo.

Gospa Sreča, ki je vse to gledala, se ni mogla vzdržati smeha. Zlatorumeno lice gospoda Denarja je zarudelo od sramote. Ni mu kazalo drugega, kakor da je odprl denarnico in dal siromaku dva cekina. Siromaku so se zasvetile oči od veselja. Sedaj pa ni šel kupiti kruha, temveč se je podal v neko trgovino, da kupi platna za ženo in otroke. A ko je hotel plačati, je planil trgovec pokonci, češ da je denar ponarejen.

Siromak je zardel od sramote in jel plakati. Podal se je iz trgovine naravnost k gospodu Denarju ter mu vse povedal.

Ko je to slišala gospa Sreča, se je smejala na ves glas, a gospod Denar se je še bolj jezil.

strijske Slovane ni svobode, razen na njenih razvalinah.

In ko je prišel zadnji boj, ko so nasilneži podili zaslužene ujetnike z ječo in vešali v boj proti lastni svobodi, tedaj je zadela ta usoda tudi tebe. A kmalu si našel pot iz teh strašnih vrst, ki so se borile za suženjstvo. Prišel si v Rusijo, iz katere smo čakali odrešenja. Uverjeni smo bili, da se ti tam uvrstiš med prvimi v vrste junakov dobrovoljcev. Ko si prišel nazaj, ko si se vrnil v našo ječo, smo se čudili. Odpusti nam to! Premalo smo te takrat še poznali. Kmalu smo videli, da si prišel le zato, ker se ti je zdelo premalo delo v legiji, premalo nevarno za zatiralce. Od znotraj je bilo treba podminirati ječo, da se čimprej razsuje v prah.

In prišla je svoboda! In ko je prišla, tedaj tebe, ki si se boril zanj v najnaprednejših vrstah, ni bilo med nami, ti, ki si najbolj zaslužil, da jo ugledaš, je nisi učakal. Ti, ki si dal največ zanj, je nisi užival. Niti tvoje umorjeno truplo ni smelo ležati v osvobojeni domači zemlji, ljubeča mati ni mogla hoditi nanj plakat in moliti, bratje ga niso mogli obiskavati, sestre niso mogle suti nanj žalnega cvetja.

A veliko delo osvobojenja, za katero si živel in za katero si umrl, ni končano! Ni se podrla vsa črnožolta velikanska jetnišnica! Stoji je še velik kos, še hujše utrjena, s težjimi verigami in okovi, v kateri se je trpljenje še potrojilo in iz nje slišimo iz neposredne bližine jok, škripanje z zobmi in obupne klice na pomoč. Bolest nam krči srce in srd nam stiska pesti, ko gledamo to strašno ječo, raz katero plapolata trikolora, omadeževana s krvjo naših bratov, prepojena s solzami naših sester. Šele ko se ta razruši, bo osvobojenje na zunaj končano! In sokolsko delo je s tem dobilo drugo smer: Dočim je prej moralo podminirati od znotraj, naskakovati bo moralo sedaj od zunaj in pripravljati se: Krög in krog te ječe vstajajo male trdnjave, naši sokolski domovi, naše sokolske šole, v katerih se zbirajo mali Boštjani, da v njih krene telo, da se v njih uče tvoje ljubezni: Ljubezni do brezmejnosti, do žrtvovanja samega sebe.

In: Ali je to slučaj?! Ravno ko si je tvoje društvo izkopalo temelj za svoj dom, ko smo zopet posebno živo imeli pogrešati jeklenih rok, tvojega veselega navdušenja, tvoje požrtvovalne delavnosti, tedaj si prišel med nas! Ka-

kor bi te v tem za nas tako važnem času ne obdržalo v tuji zemlji, kakor da si moral priti, da nam pomagaš, da nas bodriš, da nam kličeš: »Žrtvujte bratje! Poglejte, kaj sem jaz žrtvoval!«

Prišel si, pravim! Niso te pripeljali! Pripeljali so, kar je ostalo tvojega krasnega, jeklenega telesa, da se to pokoplje v svobodni domači zemlji. Tvoj krasni, jekleni sokolski duh, prepojen goreče ljubezni do svobode in do domovine, pa je prišel sam, da živi med nami, da ostane med nami kot vzgled, kot vzor, kot neumrljiv učitelj veličine sokolske misli, kateri si ti dal sijaj mučeništva.

Zato, brat Boštjan: Ne v slovo, v pozdrav k prihodu: Zdravo!

Veličastna sokolska slavnost v Osijeku.

V ponedeljek so se pričele v Osijeku velike sokolske svečanosti. Mesto Osijek se je odelo v svečano obleko. Hiše so bile okrašene z zastavicami, po ulicah pa so bili postavljeni slavoloki s sokolskimi napismi.

Tekom nedelje in ponedeljka so prihajali številni posebni vlaki, s katerimi so došle množice Sokolov z vse naše države. Sokoli so bili med potjo povsod navdušeno sprejeti od prebivalstva ter so jim bile na posameznih postajah prirejene velike ovacije. Na kolodvoru v Osijeku je pričakovala goste velika množica ljudi, ki je z navdušenjem sprejemala goste. Zlasti pristrčno je bila sprejeta zagrebška podčastniška šola, ki je dospela v Osijek s člani zagrebške sokolske župe.

Tekom torka dopoldne so prišli tudi Čehi, ki jih je občinstvo sprejelo in pozdravilo na pristrčen način. S češkimi gosti je došel sam starosta Češke sokolske župe, dr. Schreiner, in vodja češkega sokolstva Jendřich Vaniček.

Posebno številni so bili Sokoli iz Vojvodine in Srbije. Došle so sokolske župe iz okolice Šumadije in Bačke. Zastopane so bile vse sokolske župe Jugoslovanskega sokolskega saveza, in sicer v tolikem številu, da se more popolnoma upravičeno reči, da je bil to največji jugoslovanski sokolski zlet, ki se je doslej vršil.

V torek se je vršila na telovadlišču spominska slavnost na čast Vidovega dne in pokojnega staroste Jugoslovanskega sokolskega saveza dr. Oražna.

Za tem se je uredilo sokolstvo po župah ter je v sprevedu med

sviranjem godb in sokolskih fanfar krenilo po mestu med velikimi manifestacijami občinstva, ki je pozdravljalo Sokole in metalo nanje z oken cvetlice. Na trgu pred vojašnico so Sokoli izvršili pred zbranim starešinstvom svečan mimohod.

Na Vidov dan popoldne se je vršila prva javna telovadba, ki ji je prisostvovalo nad 20 tisoč gledalcev. Prvi so nastopili s svojimi izbranimi vajami češki Sokoli in Sokolice, burno pozdravljeni od množic. Ravno tako pristrčno so bili sprejeti tudi gojenci zagrebške podčastniške šole, ki so izvajali bojne igre. Članstvo je nastopilo z vajami »Osvobojenje«, ki so nepopisno učinkovale na gledalce.

Zvečer se je vršilo zopet več ljudskih proslav, ki so potekle vse v najlepšem redu.

Dopisi.

Vače. Naš Sokol priredi javno telovadbo, združeno z veliko vrtno veselico, dne 3. julija t. l. Začetek ob 13. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi o d b o r.

Škofja Loka. Gledé na dopis »Škofja Loka«, priobčen v 22. številu. Vašega cenj. lista z dne 3. t. m. Vas podpisano predstojništvo uršulinskega samostana v Škofji Loki pozivlje po meni kot svojemu zastopniku, izkazanem s pooblastilom z dne 8. t. m. (le-to Vam je pri meni na vpogled), vljudno, da po določenih § 19. tisk. zak. priobčite sledeči popravek: »Ni res, da uršulinke-učiteljice na tukajšnjih samostanskih šolah hujskajo proti sokolstvu in šikanirajo deklice od sokolskega naraščaja na vse mogoče načine ter jim dajejo slabe rede v nramnosti zaradi naprednosti njih staršev; res je namreč, da ravna uršulinke- učiteljice enako pravično z vsemi učenkami in da je pri klasifikaciji nramnosti edino odločilno vedenje učenk; pretežna večina sokolskega naraščaja ima v nramnosti red ena. — Ni res, da so učiteljice-uršulinke avstrofilske zagriženke, marveč so vse zavedne Slovenke. — Ni res, da je katerakoli učiteljica-redovnica kdaj izsilila v naših šolah ali tudi le hotela izsiliti kako priznanje prestopka od katerekoli učenke in da bi jo bila v ta namen strašila s pekrom ali postopala nasilno. Da je ta trditve izmišljena, bo pokazala preiskava, ki smo jo vsled dopisa zaprosili takoj pri višjem šolskem svetu. — Predstojništvo uršulinskega samostana v Škofji Loki, dne 9. junija 1921.« — Z odličnim spoštovanjem dr. B. V o d u š e k.

Iz Trebnjega. V imenu Njegovega Veličanstva Kralja! Obtoženi Luka Sila, rojen 13. oktobra 1860 v Poviru, okraj Sežana, pristojen v Vojščico, kat. vere, oženjen, učitelj v pok., enkrat predkaznovan po členu III., je kriv prestopka po členu III. zakona z dne 15. oktobra 1868, št. 142 d. zak., storjenega s tem, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega lista »Domovina« opustil dolžno pazljivost, vsled česar je v navedenem listu, št. 14 z dne 8. aprila 1921, izšel zoper zasebnega tožitelja Ivana Platiša, kaplana v Trebnjem, pod zaglavjem »Iz Trebnjega« članek, ki tvori pregrešek žaljenja časti v zmislu § 491. kaz. zak. in § 493. kaz. zak. in se obsoja zaradi tega po navedenem členu 51., št. 5, na 80 kron globe, eventualno 8 dni zapora po § 389. kaz. pravn. reda v plačilo stroškov kazenskega postopanja in po § 39. tiskovnega zakona, da priobči sodbo v navedenem listu v 14 dneh po pravnomočnosti na istem kraju in z istimi črkami, kakor je izšel žaljivi članek.

Sv. Jakob v Sloven. goricah. Naša duhovščina ne vrši svojega poklica, kot bi bilo treba. Že dosti smo trpeli, a enkrat bo dovolj te potrpežljivosti. V ponedeljek dne 20. t. m. je prinesla neka ženska novorojenčka h krstu — in glejte! Naša dva duhovnika nista bila doma, ker sta se morala peljati nekam s kočijo. Kaj bi bilo, ako bi med tem časom otrok umrl? Oba kristjana bi bila kriva otrokove večne nesreče. Naši duhovniki se vse premalo zanimajo za svoj poklic. Vsaj eden bi moral ostati vedno doma.

Politični pregled.

Delo v ustavotvorni skupščini je končano. Vidov dan dne 28. junija je za nas ponovno zgodovinski dan. Tega dne se je vršilo v ustavotvorni skupščini končno glasovanje o naši prvi ustavi. Z 223 proti 35 glasovom

je bila sprejeta ustava.

Za njo so glasovali demokrati, radikalci, muslimani, naši samostojni kmetje ter posamezniki drugih strank, ki so uvideli potrebo, da dobimo končno svoje temeljne zakone, na podlagi katerih bomo gradili naprej. Nihče ne trdi, da je ta naša prva ustava že popolna. Praksa bo šele pokazala, kje je pomanjkljiva in kje jo bo treba popraviti. Gonja listov nasprotnih strank proti novi ustavi je hinavska. Vidi se naravnost, kako nesramno zvito zavijajo nasprotniki države, separatisti in takozvani avtonomisti posamezne člene ustave in jih razlagajo tako, kakor se jim zdi. Že v najkrajšem času bomo lahko videli, da so trditve nasprotnikov o ustavi lažnive, da je naša ustava res moderna ter da se v največji meri ozira na vse sloje naše domovine.

Dan po sprejetju, v sredo 29. junija

so na ustavo prisegli regent in poslanci.

Prisega se je vršila svečano. Galerije skupščinske dvorane so bile polne navdušenega občinstva, ki je slavnostni seji prisostvovalo.

Pri naših sosedih Italijanih so se vršile, kakor znano, pred kratkimi volitve v parlament. Rezultat teh volitev pa je bil takšen, da se Giolittijeva vlada ni mogla več držati, ker ni imela zaslombe. Ministrski predsednik Giolitti se je sicer še hotel obdržati in se je v to svrhu pogajal s socialisti, da bi ti stopili v vlado. Pogajanja pa so se razbila in prišlo je do

odstopa celokupne italijanske vlade.

Kdo bo sestavil novo ministrstvo, se še ne ve. Brez socialistov bržkone sestava nove vlade ne bo mogoča.

V Avstriji so razmere še vedno obupne. Zavezniki se trudijo, da ji pomagajo na noge, ker se boji, da bi se popolnoma zapuščena Avstrija ne združila z Nemčijo. Hočejo ji dobiti posojilo. Kakor sedaj poročajo, so pristale Švedska, Norveška in Danska na to,

da dajo Avstriji posojilo

pod pogojem, da ta zastavi vse svojo državno posest in vire, dohodke iz monopolov itd. Tega pa pravzaprav Avstrija ne more več zastaviti, ker je že zastavljeno. Zastavno pravo na celotni posesti in na vseh pomožnih virih Avstrije imamo mi, Rumunija in Italija, ker je Avstrija dolžna, da popravi škodo, ki izvira iz svetovne vojne.

Grčija je še vedno v vojni proti Turčiji. Ker bi antanta rada imela že mir, je hotela posredovati v sporu med obema državama, toda

»Vzemi.« je dejal siromaku, »tu imaš 100 cekinov. Pod nesrečno zvezdo si rojen, toda rešil te bom, ako mi bo mogoče.«

Siromak je bil od radosti tako razburjen, da ni opazil razbojnikov, ki so se mu približali ter ga oropali do golega.

Gospa Sreča se je začela rogati svojemu možu, v katerem je od besnosti kar vrelo.

»Sedaj je na meni vrsta,« je dejala, »da pokažem, kdo več premore, kiklja ali hlače.«

Približala se je gospa Sreča siromaku, ki je ležal na tleh ter si v obupu pulil lase. Stopila je tiho k njemu. Siromak se je dvignil in v tistem trenutku je našel na tleh cekin, ki ga je bil izgubil. Šel je takoj kupit kruha za ženo in deco ter ga tudi dobil.

Ko je šel mimo trgovine, kjer je prej kupoval platno, ga je pozval trgovec k sebi ter ga prosil odpušcanja, češ, da se je prepričal,

da cekina nista ponarejena. Vrnil mu je novce in mu še podaril platno.

Siromak je zadovoljen vzel s seboj vse to. Ko je šel po trgu, so ravnokar orožniki privedli one razbojnice, ki so ga bili okradli. Orožniki so gnali razbojnice na sodišče, kjer jih je sodnik prisilil, da so vrnili siromaku, ki je bil navzoč, tistih 100 cekinov. Siromak je s tem denarjem v družbi z nekim svojim prijateljem kupil rudnik. Niso še kopali globoko, ko so že našli žilo zlata, drugo srebra, a tretjo železa. Siromak je postal gospod. Vse se mu je klanjalo.

Gospa Sreča je od tistega časa obvladovala svojega moža, kateremu je dokazala, da več premore. Postala je še bolj samovoljna. Si-pala je svojo milost brez premiselnosti zdaj sem, zdaj tja — a gorje onemu, katerega je zapustila.

Grčija je odklonila antantino posredovanje

ter hoče še naprej poskušati vojno srečo. Če pa bo vojna sreča Grkom mila, je pa veliko vprašanje. Vojna proti Turkom v Mali Aziji je težavna, a Grčija, ki se nahaja v obupnem gospodarskem položaju, nima dovolj sredstev. Če bi končno Turke tudi premagala, pa se bo zato gospodarsko popolnoma uničila, ker vojna stane velikanske vsote.

Daljna Rusija je začela vedno očitnejše odstopati od svojih boljševiskih načel. Danes

Rusija pravzaprav že ni več boljševiska.

Uvidela je, da se v praksi ne da vse tako izvesti, kakor bi si kdo naslikal. S tem, da so odpravili privatno lastnino, podjetij, so ta uničili, ker je pri vsakem podjetju manjkalo oseb, ki bi se z resničnim osebnim interesom zavzemale za uspešni napredek kakega podjetja. Zato je vsa ruska industrija propadla. S svojim gospodarstvom je sovjetska Rusija uničila svoj denar, ki je brez veljave. Zato sedaj išče zveze z drugimi državami in tujimi podjetniki ter denarnimi zavodi, da bi ti dvignili rusko industrijo in sploh vso gospodarstvo iz razvalin. Tako so sedaj Rusi ponudili švedski tvornici vžigalic monopol na proizvodnjo vžigalic v Rusiji. Tudi denarni zavodi so začeli v Rusiji posloovati. Kakor kaže, se bo Rusija počasi le dvignila iz bednega gospodarskega stanja.

Gospodarstvo.

= **Kmetijski pouk po deželi.** Poverjeništvu za kmetijstvo priredi na podlagi došlih prošelj sledeča predavanja tekom meseca julija, in sicer: 1.) v nedeljo dne 10. julija v **Braslovčah** (predava ravnatelj Belle o kmetijstvu), v **Št. Jurju ob Taboru** (instr. M. Zupanc o živinoreji), v **Starem trgu pri Slovenjgradcu** (vet. Peršuh o živinoreji), v **Mali Nedelji** (instr. Jos. Zupanc o vinogradništvu) in v **Žabnici pri Škofji Loki** (predava višji živinorejski nadzornik, ing. Zidanšek, o živinoreji); 2.) v nedeljo dne 17. julija: zjutraj v **Sromljah** in popoldne v **Stari vasi** na Bizeljskem (predava višji vinarski nadzornik Skalicky o vinogradništvu in kletarstvu), v **Čermošnjicah** (predava višji živinor. nadzornik ing. Zidanšek o živinoreji), v **Gotovljah** pri Celju (predava kmet. svetnik Rohrman o travništvu in pridelovanju krme).

= **Nakupovanje plemenske goveje živine v Sloveniji.** Po naročilu kmetijskega ministrstva se bo v drugi polovici julija in v avgustu t. l. nakupovala plemenska živina za Črno goro po posebni komisiji. Nakupovale se bodo krave do petega leta, telice nad enim letom in biki v starosti od enega do dveh let. Kupovala se bo izključno le živina enobarvnih pasem, t. j. sive, pšenične in bele barve. V svrhu lažjega nakupa se bodo vršili plemenski sejmi v sledečih krajih: Grusuplje, Velika Loka, Velike Lašče, Stična, Št. Juri ob južni železnici, Laško, Brežice, Sevnica, Slovenjgradec in Slovenska Bistrica. Dnevi plemenskih sejmov se bodo posebno naznanili. Živinorejci, ki imajo odveč označene plemenske živine, naj isto predstavijo nakupovalni komisiji na teh sejmih. Kraji, kjer imajo nadprodukcijo zgoraj opisane živine in kjer bi se lahko računalo na nakup vsaj 30 glav, se lahko po pristojni občini ali živinorejski za-

drugi prijavijo na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

= **Obrtni shod v Slovenski Bistrici** se vrši dne 10. julija ob deveti uri dopoldne. Na shodu se bodo vršila predavanja v sledečem sporedu: 1.) pomen in namen obrtnih, zadružnih in društvenih organizacij (predava g. Kobal iz Kranja); 2.) k sestavi enotnega obrtnega zakona (dr. Štempihar, Ljubljana); 3.) preskrba industrije s silo (rudn. svetn. Baebler, Celje); 4.) reforma naših financ (Mohorič, Ljubljana); 5.) vzgoja obrtniškega naraščaja (Založnik, Celje); 6.) pomen vajeniških domov (Franchetti, Ljubljana); 7.) svoboda dela (Rebek, Celje); 8.) debata. — Na predvečer shoda se vrši občni zbor Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug.

= **Žitne cene v Vojvodini.** Cene žitu v Vojvodini so zopet zrastle. Cena pšenici za 100 kg je bila prejšnji teden 1075 do 1080 K, koruzi 420 do 450 kron. Ovska skoro ni več. Prodajal se je po zelo visokih cenah, in sicer po 550 do 560 kron za 100 kilogramov. Moka nularica stane tamkaj 1 kilogram 15 kron 80 vin. Cene so tako visoke navzlic temu, da nova žetev ne obeta slabo.

= **Vinska letina in žetev v Dalmaciji.** Trta letos v Dalmaciji zelo dobro obeta. Žetev, ki se vrši sedaj v Dalmaciji, je povoljna, čeprav ji je zadnje deževno vreme nekoliko škodovalo. Žitni pridelek bo letos večji nego lani.

= **Tvornica klobukov v Sisku** je začela te dni z obratom. Klobuke bo izdelovala za enkrat iz klobučevine, ki jo bo uvažala iz inozemstva, pozneje pa bo za svojo potrebo izdelovala tvornica sama klobučevino iz volne in zajčje dlake.

= **Znižanje mesnih cen v Osijeku.** Osiješki urad za določevanje cen je znižal in določil sledeče cene za meso in mast: govedina en kilogram, prednji del, 20 K, zadnji 24 K, teletina 24 K, svinjina 28 kron, mast 40 K, suha slanina 40 kron, sveža slanina 38 K. Cene veljajo od 25. junija.

= **Gospodarsko propadanje Trsta.** Odkar je Trst pod Italijo in je izgubil svoje zaledje, je začelo hirati gospodarsko življenje v Trstu. Trgovina peša, parobrodarske družbe nimajo posla. To stanje pa se ne more zboljšati, ker bo šel del trgovine preko Reke in Češkoslovaška pa bo trgovala preko Hamburga, kjer ji pride cenejše.

= **Češkoslovaški koks za našo moko.** Iz Češkoslovaške dobimo 60 vagonov koksa, za kar bomo morali dati Češkoslovaški primereno količino moke.

= **Izgledi letošnje žetve na Madžarskem so zelo dobri.** Cenijo, da bo Madžarska pridelala 20 do 25 milijonov centov žita. Od tega bo lahko izvozila štiri do šest milijonov centov.

Beleške.

+ **Škandalozno klerikalno občinsko gospodarstvo v Dobrunjah.** Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem se je vršila te dni zanimiva razprava, ki je razkrila podrobnosti korupnega klerikalnega občinskega gospodarstva v Dobrunjah. Bivši klerikalni župan v Dobrunjah Korbar je tožil posestnika Anžiča, češ da mu je ta očitno goljufije v občinskem gospodarstvu. Anžič pa je nastopil dokaz resnice, ki je razkril vse čedne manipulacije župana Korbarja z občinskim denarjem. Po »pomoti« je

ostalo v Korbarjevem žepu okoli 16.756 K 03 vin., in sicer tako, da cela vrsta zneskov ni bila pravilno vpisana v občinske račune in to vedno v škodo občine in na dobro Korbarjevo.

+ **Poglavje o narodnonezanesljivem učiteljstvu.** Kljub čiščenju po prevratu je ostalo med učiteljskim osebjem še dosti zagrizencev, ki ljubijo Jugoslavijo samo prvi dan v mesecu, ko prejmejo plače. Sicer pa ti ljudje pridno hujkajo proti dinastiji, oblastem in našemu troimenu narodu. Schulvereinski zaupnik Wankmüller na primer sedi še vedno v toplem gnezdu, slovenski njegov tovariš pa lepo mirno trpi na kaki hribovski šoli! — Učiteljica I., ki je med vojno kaznovala učenke, ako so na cesti govorile slovensko, je še vedno na vodilnem mestu v Ljubljani. Po Mariboru in drugih nemškomešanih krajih so učiteljice, ki pravijo, da znajo »windisch« pa nočejo govoriti. Na najbolj ogroženih obmejnih krajih službujejo moči, ki slovenščine ne znajo. Ti pojavi so nekaj nečuvenga! Ali naj naša kraljevina zares redi še dalje take gade na svojih prsih? Saj je prav! Kdor je rojen Nemec, naj ostane, bilo bi nemoralno siliti ga, da kar čez noč postane Slovenec. Brezdvomno se pa mora zahtevati od vsakega državnega uslužbenca in učitelja, da se nauči našega jezika ter ga spoštuje. Da se bo to v bodoče godilo, je višji šolski svet na predlog ravnatelja Jelenca sklenil odločne ukrepe. Vsakogar, ki iz moralnih ali rodbinskih razlogov ne spada na mesto, ki ga zavzema in ne deluje v narodnem in državnem zmislu, naj se na podlagi uradno ugotovljenega dokazilnega materiala brezobzirno odstrani!

+ **Protidržavno gibanje v Prekmurju.** Naše oblasti so prišle te dni na sled obširno razporejenemu protidržavnemu gibanju v Prekmurju. Po dobljenih informacijah bi imelo baje »počiti« že 26. t. m. Most čez Muro bi imel zleteti v zrak, na kar bi uporniki pozaprl ali izgnali vse naše oblasti in zavedne Jugoslovane. Stvar se sedaj uradno preiskuje. Baje je v afero zapletenih tudi več oseb, ki so si znale pridobiti naklonjenost naših oblasti.

+ **Istrska deputacija je prispela v Beograd** ter prinesla vladi material o grozodejstvih laških fašistov v Istri za časa zadnjih volitev.

+ **Nov predsednik kluba SKS v Beogradu.** Po odstopu Drofenika je izvolil klub poslancev slovenske samostojne kmetske stranke v Beogradu poslanca Mermoljo za predsednika.

+ **Kako se godi črnogorskim legijonarjem.** Na podlagi rapalske pogodbe je italijanska vlada razpustila Nikitove črnogorske legije, ki so se v Italiji organizirale in pripravljale na vpad v Jugoslavijo. Vsled tega so se v posameznih taboriščih legijonarjev pojavili nemiri, zlasti, ko so legijonarji izvedeli, na jih namerava Italija kot nadležne tujce izročiti Jugoslaviji. Ponekod so se celo uprli in je morala vlada upor s silo udušiti. Italijanska vlada je nato proglasila Črnogorce za vojne ujetnike in jih bo kot take izročila naši državi. Prošnjo Črnogorcev, naj jih odpošlje raje v Ameriko ali pa Rusijo, je italijanska vlada odklonila.

TAM PREKO JE BEDA. TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN »JUGOSLOVENSKE MATICE«?

Bombni napad na regenta Aleksandra.

Regentu se ni nič zgodilo.

10 oseb ranjenih.

Ko se je v sredo po slovesni prisegi na ustavo pripeljal prestolonaslednik Aleksander do poslopja ministrstva za javna dela, ki se sedaj gradi, je bila vržena s poslopja bomba, ki je udarila v stber električne napeljave in eksplozirala nekoliko prej, predno je dospel regentov voz. Ranila je 10 oseb, večinoma vojakov, vendar pa nobenega smrtno.

Napadalec se je nahajal v tretjem nadstropju omenjenega poslopja in je hotel po napadu takoj pobegniti. Navzočni delavci pa so ga prijeli ter mu odvzeli še tri bombe in revolver. Policija je napadalca aretirala in jo je stalo mnogo truda, da ga je ubranila pred ogorčenim občinstvom, ki je hotelo zločinca linčati. Zaslišan je napadalec izjavil, da se piše Spasoje Stejić, slikarski pomočnik, rodem iz Turske Kaniže, in da je dospel iz Novega Sada z namenom da izvrši atentat. Ugotovili pa so, da je atentator podal o svoji osebi napačne podatke. Spoznali so v njem boljševiskega agitatorja, ki se je leta 1919. vrnil iz Rusije in katerega so zaradi njegove agitacije imenovali v komunističnih krogih Trockija.

Regent Aleksander, ki se mu ni nič zgodilo, je po napadu mirno nadaljeval pot. Popoldne istega dne je obiskal regent ranjence v bolnici. Med ranjenci se nahaja tudi neki švicarski profesor, ki je pri atentatu zgubil eno oko, na drugem pa je bil ranjen.

Vest o atentatu se je po Beogradu silno hitro raznesla. Na Terazijah se je zbralo do 20.000 oseb, ki so prirejale burne ovacije regentu, ki se je zahvaljeval z okna svojega stanovanja.

Novosti.

* **Voščila Slovenije ob ponesrečenem atentatu.** O priliki ponesrečenega atentata na prestolonaslednika Aleksandra je predsednik deželne vlade v Sloveniji dr. Baltić čestitoval brzojavki na kabinetno pisarno Nj. Visočanstva prestolonaslednika in na predsednika ministrskega sveta Pašića. V brzojavkah obsoja v imenu slovenskega naroda zločinski napad na regenta Aleksandra in najiskrenejše čestita k srečno prestani nevarnosti.

* **Proslava Vidovega dne** se je vršila po vsi državi svečano. 28. junij, Vidov dan, je bil včasih srbski praznik žalosti. Dne 28. junija leta 1389. so zadali Turki smrtni udarec srbski državi na Kosovem polju. Toda osveta za Kosovo je prišla, in sicer v balkanski vojni, ko so Srbi maščevali Kosovo in rešili turške sužnosti ostali del srbskega naroda. Danes je to praznik veselja, veselja za vse Jugoslovane, kajti brez Srbov in brez maščevanega Kosovega bi tudi mi ne bili svobodni.

* **Umrl je v Ljubljani v 41. letu svoje starosti g. Emil Vodeb**, urednik »Slovenskega Naroda«. Pokojnik je bil mirnega in blagega značaja. Že od prve mladosti je posvetil vse svoje znanje in vse svoje zmožnosti delu za domovino. Bil je med ustanovitelji »Društva slovenskih književnikov in časnikarjev«. Po našem ujedinenju je propagiral idejo enotne organizacije vseh jugoslovanskih novinarjev. Ta njegova ide-

ja se je tudi uresničila. Pokojnik si je nakopal v težavnem novinarskem poklicu jetiko, kateri je sedaj podlegel. V sredo popoldne se je vršil pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva, med njimi mnogo stanovskih tovarišev-novinarjev. N. v m. p.!

*** Povišane cene za tobakne izdelke.** Od 1. julija veljajo nove povišane cene za izdelke tobakne tovarne v Ljubljani. Najfinejši hercegovski tobak, ki je stal doslej 12 din. (100 g), bo stal 14 din.; fini turški tobak, zavojček po 25 g bo stal 3 din. (doslej 2 din. 25 para); fini hercegovski, zavojček po 25 g 2 din. 50 para (doslej 1 din. 62 in pol para); srednje fini turški, zavojček po 25 g bo stal 1 din. 50 para; najfinejši ogrski, zavojček po 25 g, bo stal 87 in pol para; domači tobak za pipo 75 para; cigarete bodo stale, in sicer egiptovske 22 para, dame 12 para, športke 10 para, ogrske 5 para; smodke bodo stale, in sicer: trabuke in britanike 1 din. 50 para, operas 1 din. 20 para, viržinke 1 din. 10 para, portorike 75 para, brazilke 75 para, viržinjoze 60 para, namešane inozemke 60 para, kratke domače 50 para, klobase 1 kg 40 dinarjev.

*** Nemško «Kazinsko društvo» v narodnih rokah.** Na občnem zboru «Kazinskega društva» v Ljubljani dne 24. junija je bil izvoljen nov odbor iz samih zavednih narodnjakov iz demokratičnih vrst. Tako je prešla imovina tega društva, ki je bilo svoje dni steber ljubljanskega nemštva, v slovenske roke. Občni zbor je bil zelo buren, ker so hoteli dobiti društvo v roke narodni socijalci in klerikalci. Ker so bili klerikalni in narodnosocijalni člani društva v manjšini, so hoteli pristaši obeh strank (nečlani društva) nasilno vdreti v zborovalno dvorano in prepričati občni zbor, kar se pa ni posrečilo. Nad nasiljem narodnih socijalcev in klerikalcev se je zgražal vsak pošten Ljubljančan. Kdor je gledal te divjajoče in kričeče demonstrante, si je pač lahko samo mislil: «Hvala Bogu, da niso dobili ti ljudje društva v roke.»

*** Podatki izgub mobilizirancev in živine v Srbiji od 28. junija 1914. do 10. januarja 1920.** Ministrstvo notranjih del je objavilo uradno statistiko o stanju in o izgubah srbske vojske v zadnji svetovni vojni. Iz te statistike povzemamo nastopne številke. Najvišje mobilno stanje, katero je dosegla srbska vojska, je bilo leta 1915., in je znašala 10.228 častnikov in 799.265 moštva. Skupno število v vojni padlih vojakov znaša 365.164, med temi 3708 častnikov. Ti izgubili se razdele po letih takole: 1914. 1. 86.225 mož, 1915. 1. 71.292 mož, 1916. november in december 187.157 mož, 1916. 1. 8.956 mož, 1917. 1. 2.822 mož, 1. 1918. 8.712 mož. Na vojnih ujetnikih je izgubila vojska okroglo 150.000 mož. Izguba živine v vojni znaša 1.) državne živine 25.239 konj, 8.171 mul, 5.230 oslov, 2.) popisane živine 79.151 konj, 115.668 volov. Skupna izguba živine 104.390 konj, 115.668 volov, 8.171 mul, 5.230 oslov.

*** Trpljenje Slovencev v Radgoni.** V radgonski okolici, ki spada sedaj pod Avstrijo, je pet slovenskih vasi

in tudi v mestu samem je več Slovencev. Trгоvec Ivan Kovačič, ki se je moral preseliti v Maribor, ima v Radgoni svojo hišo in tudi trgovino. Pred par dnevi je neki zagrizen Nemškutar brez povoda ustrelil v izložbeno okno njegove trgovine in mu napravil za 30.000 K škode.

*** Uredba proti draginji.** V ministrstvo za socialno politiko je dovršena naredba za pobijanje draginje, ki se bo tekom kratkega časa predložila ministrskemu svetu v odobrenje.

*** Kongres gledaliških igrancev v Ljubljani** se vrši v dneh 2., 3., 4. in 5. julija. Na kongres pridejo zastopniki gledaliških igralcev iz vse Jugoslavije.

*** 40letnica žalskega gasilskega društva** se vrši dne 9. in 10. julija. Vožnja z vlaki za gasilce v kroju je polovična.

*** Kaj vse stori človek za to, da dobi stanovanje.** V Zagrebu se je zgodilo te dni, da se je neki tridesetletni človek oženil s siromašno gospodično, staro 75 let. Par ur po poroki je starka umrla. Tridesetletni človek je bil namreč brez stanovanja. Ko je iskal stanovanje, se je spoznal s staro gospodično, ki ni posedovala ničesar drugega, kakor svoje majhno stanovanje. Prišel je večkrat k njej ter jo prosil, da ga vzame v stanovanje, a ona mu je vedno odgovarjala, da nima prostora. Nekega dne je opazil, da se starki bliža zadnja ura, in on je «zaprošil za njeno roko». Starka je ponudbo sprejela. V štirinajstih dneh sta bila mož in žena. Tri ure po poroki je umrla. A vdovec ji je podedoval njeno stanovanje.

*** Smrtna nesreča na ljubljanskem državnem kolodvoru.** Na državnem kolodvoru v Ljubljani so v soboto preizkušali star desinfekcijski aparat. Preizkušnji so prisostvovali: želez. zdravnik doktor Tičar, vodja kurilnice Finz in vodja monterjev Lukman. Vsled velike napetosti pare je hotel Lukman pri aparatu priviti neki vijak, da bi izpustil nekoliko pare. Toda v tem trenutku je aparat eksplodiral. Para je odtrgala železna vrata pri aparatu, ki so zadela Lukmana v glavo, da je takoj padel mrtev na tla. Dr. Tičarja je zračni pritisk samo vrgel. Inženjer Finz je ostal popolnoma nepoškodovan.

*** Mož umoril svojo ženo iz ljubosumnosti.** V petek ponoči se je dogodila na ljubljanskem polju rodbinska žaloigra. 25letni invalid Alojzij Tomazin, vratar v artilerijskem arzenalu v Ljubljani, je zabodel s kuhinjskim nožem svojo 25letno ženo Antonijo do smrti, nato pa sebe, vendar sebe ni smrtno ranil. Umoril jo je iz ljubosumnosti, češ, da mu je nezvesta in da se peča z drugimi moškimi.

*** Težka nesreča v Kamniških planinah.** 16letna srednješolca Kajzelj in Tavzher sta se podala na Kamniške planine in prispela v koč na Okrešlju. Odtod sta se odpravila pod stene Turske gore, kjer sta hotela preplezati neko steno. Imela sta s seboj 25 metrov dolgo vrv. Prvi je plezal Kajzelj, nakar je vrgel vrv Tavzherju, ki mu je jel slediti. Kmalu nato je

Tavzherju spodrsnilo in je padel v prepad. Kajzelj je le z največjo težavo, ranjen na rokah, našel izhod s stene in prišel proti večeru nazaj na Okrešelj, kjer je turistom povedal, kaj se je zgodilo. Ti so ukrenili potrebno, da se ponesrečenec poišče.

*** Roparski napad na vlak v Bosni.** Med postajama Zeleniko in Uskopljem se je izvršil te dni roparski napad na vlak. Roparji so navalili kamenja na progo. Vlakovodja je kamenje opazil in ustavil vlak. Čim je vlak stal, so začeli skriti roparji streljati in so več oseb težko ranili. Roparji, ki jih je bilo kakih 30, so nato napadli potnike in jim vzeli ves denar in dragocenosti. Izropali so tudi pošto. Poklicana orožniška pomoč je prišla prepozno. Roparji so že izginili v gorah. Kdo so bili ti roparji, se sploščka ni vedelo. Nekaj dni nato pa se je ugotovilo, da so roparski napad na vlak izvršili znani črnogorski roparji Gjuro Todorović, Zeko Delibanić in tovariši. Zaprl so že več roparjev, članov te roparske družbe, ostale zasledujejo.

*** Medvedje v Bosni.** V planini Grmeč pri Bosanskem Petrovcu so se pojavili nedavno medvedje. Pred kakim mesecem so tamošnji kmetje ubili dva stara in vjeli dva mlada medveda. Pred nekoliko dnevi pa so ubili eno staro medvedko in zopet vjeli dva mladiča.

*** Pri strašni povodnji v Ameriki utonilo par sto Slovencev.** Po poročilih ameriških slovenskih dnevnikov je v državi Colorado v severni Ameriki silna povodenj močno poškodovala mesto Pueblo, kjer je stala voda 4 do 18 čevljev visoko in podrla vse mostove in jezove. Lesene hiše so se vse porušile. Utonilo je okoli 3000 oseb, med njimi par sto Slovencev. Povodenj je nastala 3. t. m., ker se je nenadoma utrgal oblak in ste reki Arkansas in Fountain prestopili bregove. Ker so bile vse telefonske in brzojavne zveze v trenutku pretrgane, mesto pa brez razsvetljave, so bila vsa reševalna dela, ki jih je vodilo vojaštvo, silno otežkočena. Po vseh slovenskih kolonijah zbirajo prispevke za ponesrečene rojake.

*** V cerkev sv. Simona in Jude na Viču** so vlomili neznani tatovi in ukradli 3 prte za kelihe, 5 srajc, 5 ogrinjal, več robcev, prtov in drugih predmetov.

Po svetu.

s Konec ogromne rudarske stavke v Angliji. Ogromna stavka angleških premogarjev se je te dni končala. Med delodajalci in premogarlji se je dosegel začasen sporazum.

s Lakota v ruskih mestih je vedno hujša. V Smolensku in Nižnem Novgorodu ni več kruha. Po nekaterih gubernijah, zlasti v Ufa, Ambo itd., primanjkuje vseh živil. V zahodnem in južnem delu Kavkaza je silno slaba žetev.

s Sinfajnovci (borci za svobodo Irske) pognali v zrak angleški vojaški vlak. Ko se je te dni vračal vlak z angleškim vojaštvom iz Belfasta na Irskem, je zadel ob

mino, ki se je razpočila. Prevrnil se je k sreči le zadnji del vlaka. Ubili so 4 vojaki in več konj.

Razno.

× Premeten ameriški sodnik. Ameriški sodnik Kochendorfer misli, da je iznašel način, kako bo lahko napravil konec nasilnostim in krivičnostim, ki jih imajo pretrpeti žene od svojih soprogov. Ta sodnik pravi, da je možki v 90 do 100 slučajev kriv, da se vršijo zakonski prepiri. Zato je razglasil, da bo v slučaju sodniške razprave zaradi zakonskih preprirov stavljal možu dva pogoja, ali da gre v zapor ali pa da se zaveže, da bo izpolnil sledeče zahteve: 1.) da bo vsako jutro skuhal zajtrk; 2.) da bo zvečer umil posodo; 3.) da bo dnevno po eno uro pazil na otroke; 4.) da vsak teden po enkrat ne bo šel zvečer od doma; 5.) da bo vsako nedeljo zjutraj vedel svojo družino k maši, popoldne pa na sprehod; 6.) da bo vsaj enkrat na teden kupil ženi in otrokom slaščic in sadja; 7.) da bo dal ženi proste roke v hišnem gospodarstvu; 8.) da bo začel štediti in dajati denar v hranilnico; 9.) da bo prenehal zahtevati od žene, da mu streže, temveč bo on sam začel streči svojo ženo; 10.) da bo vsak dan ponovil obljubo, ki jo je dal ženi pred oltarjem, da bo namreč svojo ženo ljubil in spoštoval. — Omenjeni sodnik pravi, da bo potem možki znal ceniti delo, ki ga ima opravljati žena. Toda omenjeni sodnik je pozabil, da vsak možki teh pogojev ne bi mogel izvršiti, kakor n. pr. uradniki, drugi nameščenci, delavci, ki služijo kruh za sebe in svojo obitelj izven doma. Ako bi morali ti prevzeti še del ženskih poslov, bi postali pravi sužnji svojih žen, ki bi potem ne imele skoro nobenega opravka. Zato pač teh 10 zapovedi ameriškega sodnika ne bo obveljalo.

× Skupno kopanje žensk in moških. Mestni očetje slavnega angleškega kopališča Tonbridge so zaradi poskusa uredili na določene dni skupno kopanje žensk in moških. Poizkus se je sijajno obnesel, če ne drugače, vsaj v tem, da so dohodki kopališča neobičajno narasli. Protivniki te uredbe trdijo, da se bo s tem povečala javna nemoralna, katero že itak popešujejo razni moderni plesi.

× Lov za razbojnik v zrakoplovu. V Kaliforniji so nedavno uvedli v policijsko službo tudi zrakoplove. Da so se zrakoplovi v policijski službi izkazali zelo dobro, dokazuje sledeči slučaj: Policiji je bilo javljeno, da so neki roparji umorili človeka ter pobegnili na konjih. Policija se je dvignila v zrakoplovu ter jim sledila. Ko so jih iz aeroplana opazili, so jih pozvali, naj se udajo. Ker tega niso hoteli storiti, so vrgli bombe, na kar so se roparji udali.

SVETOVNO VOJNO prinese-mo zopet v prihodnji številki.

Varéna gospodinja
rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro — denar proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni — plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Monice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.